

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sunday
and legal Holidays.
75,000 Readers.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

POZOR, NAROČNIKI...
Naročnikom naznajamo, da več ne pošljamo potrdil za poslano naročnino. Za dostavo potrdil poleg naslova na listo do katerega dne, meseca in leta je naročnina plačana.

U p r a v a .

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1908, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 265. — Stev. 265.

NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 12, 1937—PETEK, 12. NOVEMBRA 1937

Volume XLV.—Letnik XLV.

VELESILE BODO SKUŠALE POMAGATI KITAJSKI

Japonci so se zdaj vrgli na mesto Nanking

PO MNENJU VELESIL BI BILO SKRAJNO NEVARNO ODREDITI SANKCIJE PROTI JAPONSKI

Japonska lahko dobri vse orožje ki ga ji manjka iz Nemčije. — Anglija in Francija Japonski dosti bolj nasprotujeta kakor pa Združene države. — Ameriška nevralnostna postava predstavlja veliko oviro. — Japonski letalci ne bodo bombardirali Nankinga.

BRUSELJ, Belgija, 11. nov. — Vodilne sile na konferenci v Bruslu so prepričane, da bi bile sankcije proti Japonski neuspešne in celo nevarne in razpravljam sedaj o tem, da bi Kitajski nudile vso svojo pomoč, ako so Japonska ne bi hotela pogajati.

Velesile ne marajo nastopiti proti Japonski z oboroženo silo, toda pomagati hočejo Kitajski, da se brani proti Japonski in se bori za svojo neodvisnost. Proti taki pomoči Japonska nima nikake postavne pravice opotekati. Značilno pri tem je, da je Nemčija, ki je zavezničica Japonske, glavni vir za dobavo vojnega materjala Kitajski.

Poglavitna ovira pri tem načrtu pa je nevralna postava Združenih držav. Na konferenci je mogče opaziti, da ste Anglija in Francija večji nasprotnici Japonske, kot pa Združene države.

PARIZ, Francija, 11. nov. — Nek uradnik kitajskega poslanštva je rekel, da je poslanštvo prejelo zanesljivo poročilo, da je sovjetska Rusija pripravljena priznati Kitajski popolno nadoblast nad Vnanjo Mongolijo.

Rusija je za to pripravljena, da bo mogla Kitajska porabiti mongolsko vojsko, ki so jo izvezbalni ruski častniki, proti Japonski.

Vnanja Mongolija je pod nadvlado sovjetske Rusije od leta 1924.

SANGHAJ, Kitajska, 11. nov. — Iz dveh japonskih operacij južno od Šanghaja je mogoče sklepati, da hočejo Japonci okoli Šanghaja zdrobiti vsak odpor in da bodo pričeli veliko prodiranje proti Nankingu, glavnemu mestu Kitajske.

Japonci zbirajo okoli Nantaa ob francoskih koncesijah, kjer se še vedno drži okoli 8000 Kitajcev, svoje sile na suhem in na reki Vangpu, da odstranijo zadnji odpor.

Dalje proti jugu, na obeh straneh Hangčov zaliva izkrcujejo Japonci velika ojačanja. Na severni strani zaliva so Japonci že izkrcali 20,000 vojakov. Na južni strani pa je bila izkrcana ena divizija. S tem dvema armadama nameravajo Japonci pričeti prodirati proti Hangčovu, najpomembnejšemu mestu province Čekjang.

Kitajski poveljniki so mnenja, da bo za nekaj časa bojevanje ponehalo, da Japonci zborejo do volj močno armado za nadaljnje prodiranje. Medtem pa Kitajci utrjujejo svojo črto kakih 20 milij zapadno od Šanghaja.

Japonci so opustili svojo namero, da z aeroplani porušijo Nanking. Poslane so že bile bojne ladje proti Kianginu, da razbijajo potopljene ladje obložene s cementom, katere so Kitajci potopili, da zabranijo japonskim bojnim ladjam, da ne morejo voziti po reki Jangce proti Nankingu.

Navzlic kitajskim porazom pri Šanghaju in na severu ni nikakih znakov, da bi bil kitajski odporni zlomljen, ali pa da vrhovni poveljnik maršal Čankajšek ne bi mogel vzdrževati discipline v armadi in med narodom.

BRAZILIJA JE POSTALA FAŠISTIČNA

Predsednik Getulio Vargas je prevzel diktatorat. — Razpustil je parlament ter vpeljal novo ustavo.

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 11. nov. — Predsednik Getulio Vargas je z državnim preobratom prevzel diktatorat. — Razpustil je parlament in razglasil novo ustavo, ki je fašističnega značaja.

S posebnim predsednikovim ukazom je bila vpeljana nova ustava; obnem je Vargas tudi odredil, da prenehajo plačila tujega dolga.

Za vzrok tega preobrata je predsednik Vargas navedel, da je pričakoval oboroženo vstajo. Armada popolnoma podpira Vargas.

Vargas je že od leta 1935 imel veliko oblast v deželi, ko je z "zaporednimi odloki" razglasil "vojno stanje", da pobije komunizem.

S tem se je Vargas pridružil več drugim južnoameriškim državam, katerim vladajo diktatorji, kakor so Bolivija, Paragvaj in Ekvador. Državi Peru in Venezuela imate skorajno vlado, samo da je še vedno v veljavi legislatura.

Vnjanje ministrstvo pa je nazzanilo, da državni preobrat ni v nikaki zvezi z evropskimi fašističnimi državami in da se Brazilija ne bo pridružila Nemčiji, Italiji in Japonski v zvezi proti komunizmu.

WASHINGTON, D. C., 11. nov. — Ameriški poslanik v Rio de Janeiro Jefferson Caffery je državnemu departmantu sporočil o državnem preobratu v Braziliji in uradu Washington je zaradi tega v velikih skrbih.

Po mnenju vladnih krogov je brazilski predsednik Getulio Vargas prečrpal program predsednika Roosevelt, ki je naproti temu, da bi na ameriški celini nastale diktatorske države.

Spravljivo diplomacijo in prijaznim sodelovanjem s t. a. predsednik Roosevelt in državnim tajnikom Hull delovala na to, da se v Južni Ameriki obdrže demokratske države.

MACDONALD NE BO POKOPAN V WESTMINSTRU

LONDON, Anglija, 11. nov. — Družina bivšega angleškega ministra predsednika Ramsaya MacDonalda je zavrnila ponudbo, da bi bil pokojnik pokopan v westminsterski katedrali. V katedrali bo za njim spominska služba božja, pokopan bo pa na domačem pokopališču.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

DESET ZAHTEV AMERIŠKIH FARMERJEV

Kongres bo za svojem izvanrednem zasedanjem razpravljal o teh zahtevah. — Pridelek koruze je prekosil pričakanje.

WASHINGTON, D. C., 11. novembra. — Louis J. Taber je v lastnosti kot voditelj "National Grange" postavil 10 temujnih zahtev, ki morajo biti vsebovane v vsakem poljedeljenskem programu. Te zahteve bodo smernice izvanrednega zasedanja sedanjega kongresa.

Predvsem zahtevajo farmerji večje vdeležbo pri narodnih dohodkih. Pravotoljne korporacije, ne pa prisilne postavljene morajo biti smernice farmerke politike. Posebno je treba pomagati malemu farmerju, ki s svojo družino obdeluje zemljo.

Ob istem času pa je tudi poljedeljski department naznani, da bo znašal letošnji pridelek koruze 2,651,393,000 bušljiev. Lansko leto je znašal koruzni pridelek samo poldrugo miljardno bušljiev.

Letos so farmerji prideleti 291,707,000 bušljiev krompirja. Pšenice bo 887,000,000 bušljiev, medtem ko je znašal lanski pridelek samo 626,461,000 bušljiev.

SAMARITAN VOJEMU LASTNEMU SINU

NEWPORT, Wash., 11. nov. — Fašisti so izvedli nepričakovani napad pri Navalagamelu, 25 milj zapadno od Madrija. Napadaleci so prišli 100 jardov do generala France izhodišča za prodiranje proti vzhodu in jugu v Katalonijo.

MADRID, Španija, 11. nov. — Fašisti so izvedli nepričakovani napad pri Navalagamelu, 25 milj zapadno od Madrija. Napadaleci so prišli 100 jardov do generala France izhodišča za prodiranje proti vzhodu in jugu v Katalonijo.

GOERING IN DR. SCHACHT

WASHINGTON, 11. nov. — Vojni department je prišel do zaključka, da je treba vse armado reorganizirati. K temu sklepku je dovedlo dejstvo, da se je pri zadnjih manevrih v Texasu neka takozvana streamline divizija posebno dobro obnesla.

Divizija ima le 13,512 mož in častnikov, dočim imajo stare divizije 22,000 mož. Nova divizija je popolnoma motorizirana.

HULL NAJ PREKINE ODNOŠAJE Z RUSIJO

BOSTON, Mass., 11. nov. — Demokratični kongresnik John W. MacCormack je pozval ameriškega državnega tajnika Hull, naj prekine diplomatske odnosa med Ameriko in Sovjetsko unijo, češ, da ruska vlada še vedno širi po tej deželi komunizem.

Po njegovem zatrdilu krši sovjetska vlada mednarodno pravo in pogodbo, ki jo je v njenem imenu podpisal Litvinov.

NATOČITE SE NA "GLASNARODA" NAJSTARJEŠI SLOVENSKI DNEVNIK V. AMERIKI

ŽELEZN. ZVEZA PREKINJENA

Vladni letalci so razdelili most daleč za fronto. Fašisti so udarili v bližini Madrija.

HENDAYE, Francija, 11. novembra. — Španska vlada naznana, da so njeni letalci razstrelili nek železniški most daleč za fašistično fronto ter s tem odrežali dovozjanje vojaških potrebščin.

Most je bil blizu Navase na Jaza-Sabinanigo železnici o b.

reki Gallego v severnem Aragonu.

Ta kraj leži med franco-

špansko mejo in fašistično

črto v Aragonu. Republikane

skinjajo na vse načine generalu

Franchu preprečiti, da ne bi mo-

gel posiljati vojaštvo na arago-

nško fronto, ko se pripravlja

na ofenzivo proti Kataloniji,

če je glavno mesto Bareelo.

Na, kjer je sedaj sedež španske

republikanske vlade.

ARMADA GENERALA FRANCE

Armedna generala France i-

ma v svoji posesti najvažnejše

postojanke v dolini reke Galle-

go ter gradi močno utrjeno črto

do Guara pogorja do fran-

coske meje. Postojanke ob reki

bodo za generala France izho-

dilec za prodiranje proti vzhod-

u in jugu v Katalonijo.

GOERING IN DR. SCHACHT

"Glas Naroda"

(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Frank Sakser, President

J. Lapeha, Sec.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:

216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Advertisement on Agreement

Dopisni brez podpisu in osebnosti se ne prihaja. Denar naj se blagovoljno poslužiti po Money Order. Pri spremembi kraja naravnika, prosimo, da se vse tudi izmenite navedite nasledi, da hitrejši najdete naravnika.

Subscription Yearly \$6.00

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

za celo leto velja na Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Kanada	Za pol leta	\$8.50
za pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
za devet leta	Za pol leta	\$8.50

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan in izvenčni nedelji in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

ČEHOSLOVAŠKA IN NEMČIJA

Čehoslovaška, ki je bilo do sedaj znana kot najbolj stnovitna, najbolj napredna in najbolj demokratska med državami, ki so bile rojene po svetovni vojni, je bila naenkrat potisnjena v ospredje svetovnega zanimanja kot dežela, kjer se bo vžgal smodnik.

Nazisika Nemčija, ki si prilašča nadoblast tudi nad vsemi Nemci, ki žive izven nemške države, se s posebno veliko poželjivostjo obrača na Nemce, ki žive v Čehoslovaški.

Kancler Hitler je obnovil stari nemški "drang" proti vzhodu, toda Čehoslovaška je trdua v svojem sklepu, da bo ta "drang" združala in bo skrbela za to, da je ravnotežje v osrednji Evropi obdržano.

Čehoslovaška je kakor dolg trn, potisnjena globoko v meso Nemčije. "Kdorkoli je gospodar Češke," je rekel Bismarck, "je tudi gospodar Evrope." To je sedaj bolj resnično kot kdaj poprej, kajti zadev za Čehoslovaško ni nobene države, ki bi mogla vstaviti nemško prodiranje proti jugovzhodu.

Da izpolni to svoje poslanstvo, da zadržuje nemško prodiranje, se Čehoslovaška naglo oborožuje in je poleg Nemčije v osrednji Evropi že najmočnejša vojaška sila. Poleg tega pa si išče vedno novih prijateljev, ne oziraje se na to, če s tem povzroča nemško jazo.

Čehoslovaška se sicer zaveda, da vojaško ni tako močna, kot Nemčija, toda še vedno močna tako, da Nemčija ne bo mogla korakati čez njeno zemljo. Nemčija pa se nasprotno zaveda, da ji bo Čehoslovaška nudila močan odpor in da ima za svoji zavezni Francijo in Rusijo. Zato po mnemu čehoslovaških državnikov Nemčija nima v svojem načrtu, da bi v svojem prodirjanju proti vzhodu nameravala z vojsko napasti Čehoslovaško, kajti s tem bi zopet izvala splošno vojno, kot leta 1914.

PRESENETLJIVO ŽELODČNO ZDRAVILO ZA JESEN IN ZIMO: TRINERJEVA ANGELICA TONICA
Izčisti črevesje. Pri vseh lekarnarjih.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJU
Za \$ 2.55	Din. 100
\$ 5.00	Din. 200
\$ 7.20	Din. 300
\$11.05	Din. 500
\$22.00	Din. 1000
\$45.00	Din. 2000
	\$107.50
	Din. 3000
	\$107.50
	Din. 3000

KER SE CENE, SEDAJ HITRO MENJajo SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENIBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot tistimi navedeni, bodeti v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za uplačilo \$ 5— morate poslati	\$ 5.75
\$10—	\$10.35
\$15—	\$15.45
\$20—	\$20.55
\$25—	\$25.65
\$30—	\$30.75

Prejemnik dobti v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTERS ZA PRISTOJBOVINO \$1—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 WEST 18TH STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPOZARJAMO,

da ne naločujete pri pošiljanjih okroglo vsto (npr. 100, 200, 300) dinarov edinstvenih lir, kerjti taka izplačila so najboljša in vredna, poleg tega je pri pošiljanju nekoriglično vsto tudi razmeroma malo.

SLOVENIC PUBLISHING CO. (Frank Sakser)

Iz Jugoslavije

Voda odnesla hišo gozdarja in njegovo družino.

Te dni se je odtrgal oblak v porečju reke Glogašnice v Bosni. V vasi Glogašnici je odnesla močno narasla reka gozdarju hišo, v kateri je bil gozdar Ibro Ahič z ženo in stiri otroci. Ni znano, ali je gozdarjeva družina utonila ali se je resila. V isti vasi je voda odnesla tudi mlin.

Letalo strlo dečku glavo.

Te dni se je pojavilo nad vasjo Starigradac blizu Virovitice letalo, ki se je moral zaračati. Goste mogle spustiti zelo nizko. Prihiteli so radovedni kmetje, katerim je dajal pilot z roko znake naj se umaknjejo, da bi se mogel spustiti na tla. Končno se je letalo res spustilo na njivo, kjer je pa propeler zadel 15-letnega Franja Namadovića in mu zdrobil glavo, da je bil takoj mrtev.

Zena, ki je govorila z bnom Jelačićem in cesarjem Francem Jožefom.

Najstarejša Bjelovarčanka, 110 let starja Marija Horvat iz Bednje v Hrvatskem Zagorju, je še čila in zdražava. Rada se spominja kako je nekoč na manevriku kuhal cesarju Franetu Jožefu. Nekoc je bana Jelačića kleče prosila naj bi posredovala da bi dobila službo.

Gobavec pobegnil.

Ponoči je pobegnil iz državne bolnice v Sarajevu 24-letni gobavec Ramiz Dovadžija. Oblasti so takoj ukrenile vse potrebno, da ga spravijo nazaj, ker je nevarrost, da bi koga okupil.

Sestri dvojčki umrli istega dne in ob isti uri.

V Banjaluki sta umrli ob isti uri dvojčki Božica Teodosić in Andja Ivetić, stari po 104 leta. Po smrti svojih mož sta živelj v težkih razmerah, večinoma so ju podpirali dobrki ljudje. Andja je nedavno zbolela in prepeljala so jo v bolnišnico. Zjutraj je umrla in ko so hoteli to sporočiti njeni sestri, so našli tudi njo mrtvo.

Slovenec izumil leteče kolo.

Iz Sarajeva poročajo, da je izumil rudar Ivan Zajec iz Slovenije letoče kolo. Kolo ima krila, kakor letalo in tudi propeler, samo da ne žene propelerja motor, temveč kolo samo. Leteče kolo tehta 50 kg. Zajec pravi, da s svojim kolesom še ni letal, pač pa upa, da se mu bo to kmalu posrečilo.

GEORGE C. APOSTLE, Inc.
UNDERTAKERS

EDINI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V NEW YORKU in POPOLNI OKOLICI Od \$125 IN POGREB VIJEJE PREDNO GRESTE KAM DRUGAM, OBRIJITE SE NA NAŠ POGREBNI ZAVOD, KI VAM BO NAJBOLJE POSTREGEL PO NAJNIZJEM CENAH Osebno vas bo obiskal naš zastopnik, ki vam bo posredoval cene in dal vsa druga pojasnila.

NEW YORK, N. Y. BROOKLYN, N. Y.

455 W. 43 St. 219 Atlantic Ave.

Phone 6-2386 Main 4-7611

Ustanovnik

George C. Apostle

Inc.

UNDERTAKERS

EDINI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V NEW YORKU in POPOLNI OKOLICI Od \$125 IN POGREB VIJEJE PREDNO GRESTE KAM DRUGAM, OBRIJITE SE NA NAŠ POGREBNI ZAVOD, KI VAM BO NAJBOLJE POSTREGEL PO NAJNIZJEM CENAH Osebno vas bo obiskal naš zastopnik, ki vam bo posredoval cene in dal vsa druga pojasnila.

NEW YORK, N. Y. BROOKLYN, N. Y.

455 W. 43 St. 219 Atlantic Ave.

Phone 6-2386 Main 4-7611

George C. Apostle

Inc.

UNDERTAKERS

EDINI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V NEW YORKU in POPOLNI OKOLICI Od \$125 IN POGREB VIJEJE PREDNO GRESTE KAM DRUGAM, OBRIJITE SE NA NAŠ POGREBNI ZAVOD, KI VAM BO NAJBOLJE POSTREGEL PO NAJNIZJEM CENAH Osebno vas bo obiskal naš zastopnik, ki vam bo posredoval cene in dal vsa druga pojasnila.

NEW YORK, N. Y. BROOKLYN, N. Y.

455 W. 43 St. 219 Atlantic Ave.

Phone 6-2386 Main 4-7611

George C. Apostle

Inc.

UNDERTAKERS

EDINI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V NEW YORKU in POPOLNI OKOLICI Od \$125 IN POGREB VIJEJE PREDNO GRESTE KAM DRUGAM, OBRIJITE SE NA NAŠ POGREBNI ZAVOD, KI VAM BO NAJBOLJE POSTREGEL PO NAJNIZJEM CENAH Osebno vas bo obiskal naš zastopnik, ki vam bo posredoval cene in dal vsa druga pojasnila.

NEW YORK, N. Y. BROOKLYN, N. Y.

455 W. 43 St. 219 Atlantic Ave.

Phone 6-2386 Main 4-7611

George C. Apostle

Inc.

UNDERTAKERS

EDINI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V NEW YORKU in POPOLNI OKOLICI Od \$125 IN POGREB VIJEJE PREDNO GRESTE KAM DRUGAM, OBRIJITE SE NA NAŠ POGREBNI ZAVOD, KI VAM BO NAJBOLJE POSTREGEL PO NAJNIZJEM CENAH Osebno vas bo obiskal naš zastopnik, ki vam bo posredoval cene in dal vsa druga pojasnila.

NEW YORK, N. Y. BROOKLYN, N. Y.

455 W. 43 St. 219 Atlantic Ave.

Phone 6-2386 Main 4-7611

George C. Apostle

Inc.

UNDERTAKERS

EDINI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V NEW YORKU in POPOLNI OKOLICI Od \$125 IN POGREB VIJEJE PREDNO GRESTE KAM DRUGAM, OBRIJITE SE NA NAŠ POGREBNI ZAVOD, KI VAM BO NAJBOLJE POSTREGEL PO NAJNIZJEM CENAH Osebno vas bo obiskal naš zastopnik, ki vam bo posredoval cene in dal vsa druga pojasnila.

NEW YORK, N. Y. BROOKLYN, N. Y.

455 W. 43 St. 219 Atlantic Ave.

Phone 6-2386 Main 4-7611

George C. Apostle

Inc.

UNDERTAKERS

EDINI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V NEW YORKU in POPOLNI OKOLICI Od \$125 IN POGREB VIJEJE PREDNO GRESTE KAM DRUGAM, OBRIJ

Kratka Dnevna Zgodba

MARIO SALVI:

LIA ALI CORA

"Vsi moji prihanki so bili!" je dejal profesor Epifanio Scartabellia (po naše Epifanij Kujgožer) in začel vznemirjen stotati po sobi. "Bil je denar za poletno potovanje! Denar za najino garderobo! Najemni! Vse je bilo preračunano! Do poslednjega vinaria. Tri tisoč lir! To vendar ni malenkost!"

Coralla, njegova žena, je se čutno skomignila z rameni. Poskusila ga je potolažiti. Toda Epifanio ni moral da tem nicedveti.

"Aktovko sem trdno držal pod roko," je že triindvajsetič ponovil. "Prav trdno in samo od najine hiše do cestne železnice sem šel pes. V tramvaju sem začel brati časnik. Pred vsečilicem sem izstopil, na hodniku pa sem opazil, da nimam več aktovke."

"Takoj bi bil moral telefonirati na razvrateljstvo cestne želnicice."

"Saj sem! Toda tam ni nihče ničesar oddal. Kdo bo padanec, oddal tri tisoč lir? In vendar, jaz na primer ... bi bil to storil."

"Da, ti! Toda vsi ljudje niso tako neumni. In zdaj čakaš pa, da ti bo tri tisoč lir padlo z neba!"

Epifanio je obstal.

"Da, kaj naj pa drugoga storim, kakor da čakam?"

In kakor bi mu bila mogla datij ona kakšen svet, je pogledala služkinjo, ki se je pokazala med vrati. Ta pa je samo rekla: "Neki gospod bi rad govoril osebno z gospodom profesorjem."

"Še toga se je manjkalo!" se je azejil Epifamio, "da me zdaj kdo obiše. Kdo pa je? Kako se imenuje?"

"Tega ni povedal," je odvrnila služkinja, ki ni nihče vedela. "Toda vse kaže, da je boljši gospod. Lep plašč ima in pod roko aktovko."

Se preden je mogla te besede izgovoriti do konca, sta planila gospa Coralla in profesor mimo nje k vratom.

"Prosim, le naprej. Prosim! Tu, prosim. Tale vrata, če smem prositi!"

Tajec je resnično prinašal aktovko s tremi tisočaki. Plemenito se je smehljal in rekel:

"V vozu cestne železnicne sem jo našel. Pod sedežem sem jo opazil. In ker so papirji v njej povedali, kdo je lastnik, sem si dovolil ..."

Epifamio in Coralla sta med navdušenimi "ahi" in "ohi" sprejeli aktovko. In Epifamio je poprosil:

"Prosim vas, recite mi vendar, s čim se vam moreva zahvaliti. Toliko hvaložnosti vam dolgujeva."

Toda neznanec se je branil. "O, saj sem storil samo to, kar je bila moja dolžnost. To bi bil napravil vsak pošten človek." In potem se je predstavil: "Rutilio Benavente, inženjer."

"Kakšno lepo ime," si je mislila Coralla.

Ko se je inženjer po zanimivem pogovoru o vremenu, času, politiki in o raznih zvičajih in spletkah usode poslovil, je dejal Epifanio:

"O, kadar ne boste imeli nihče drugega početi, naj obišete, da celo prosil bi vas; obiskujte naj uprav pogosto. In Coralla se je pridružila tej prošnji z blaženim nasmeškom."

Od istega dne dalje je obiskoval Rutilio profesorja in gospo Corallo takoj pogosto. Prišlo je celo tako daleč, da pri Scartabellovih brez inženjerja Rutilio Benavente sploh niso

mogli več živeti. Za kar je že vprašal Epifanio.

"Mačke so bile najbrž," je menila starla služkinja.

"Ubogo ejetje!" je dejala Coralla in kriji je šinila v obraz.

"Oh, saj niso tega nalašči storile," je zajeljal Epifanio, ki je mislil, da je odgovoren za početje svojih mačk.

"Ne, ni bilo nalašč storije," je ponovila Coralla in se glas zasmajala.

Epifanio jo je presenečeno pogledal. Kaj, naj to pomeni je žalostno mislil. In v skrbih je vprašal:

"Zakaj se smeješ, Coralla?"

Tako je nehala smejeti in razdraženo je rekla:

"Zapomni si vendar že, da nečem biti več Coralla. Coralla sem. Reci mi Lia ... ali Cora.

"Znoredla je," si je mislil profesor, in godrujav je odvrnil:

"Jaz sem te zmerom imenoval Corallo in te bom imenoval še naprej."

Sla je in se zaklenila v svoje sobo.

Opoldne je potkal profesor oprezzo na njena vrata. Coralla je odprla in prišla vesela kakor otrok k mizi. Imela je svetlo, globoko izrezano obliko. Na zapestju so ji žvenekatale zapestnice. Dosti je govorila.

Kako dolgo prav za prav živi ladia, žerjav, most, parnji kotel, lokomotiva? To je različno. Medtem, ko prenese motorni voz povprečno deset let dela, eini ladjenjska stroka življensko dobo svojih izdelkov povprečno na četrstoletje.

Stroji vsakovrstne oblike učakajo 10 do 20 let, kurilne naprave, ki jih posebno izkorisčajo, učakajo nemara 10 do 14 let, tiri in železniški pragji prenesejo 25 do 30 let, mostovi in druge objekte zgradite 50 do 60 let. Povprečno živi tehnični izdelek torej dve desetletji.

Seveda pa premine tudi tehnični proizvod le redkodaj takoj, da bil ne bi za nobeno rabo več in da bi izginil brez sleda. Kup starega železja je nad vse važen vir sirovin za izdelavo

In potem je prišlo poslednje, najhujše.

Profesor je to zvedel na hodniku vsečilicu, skoraj na istem kraju, kjer je nekoč opazil izgubo aktovke. Neki tovaris je prišel k njemu in mu veselo dejal:

"No, Scartabella, ali si tudi ti zdaj slammant vdovec?"

In ko Epifanio tega ni razumeval, je dejal tovaris:

"Zakaj pa tebe ni bilo na postaji?"

To je Epifanio še manj razumeval.

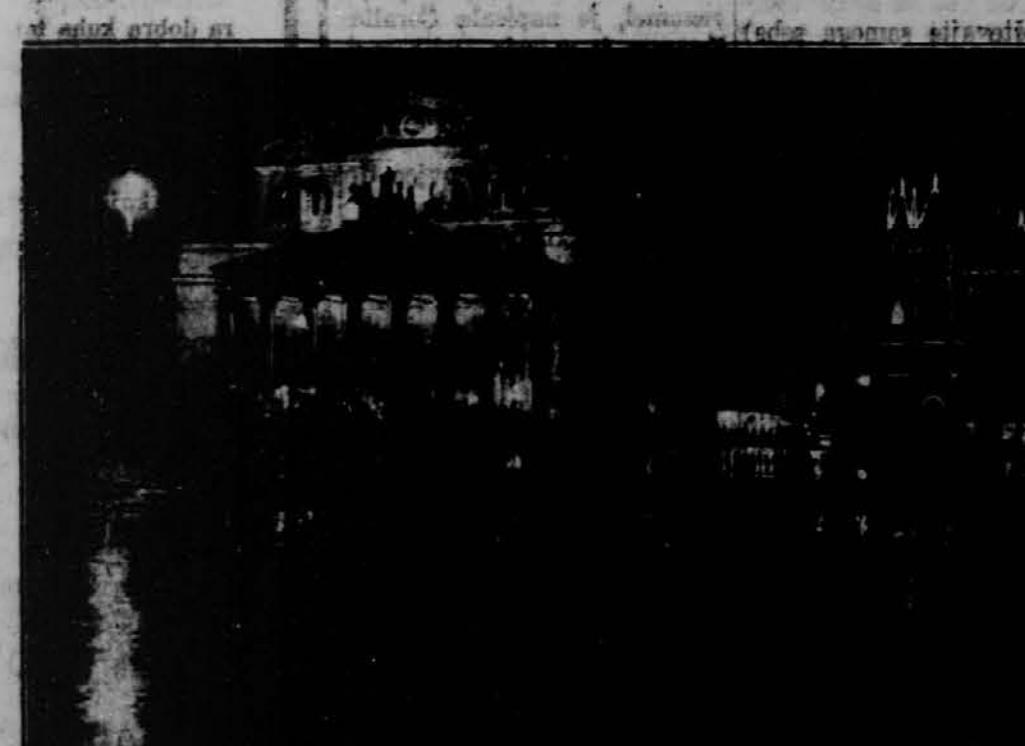
Po dolgotrajnem pogovaranju je napold zvedel, da se je njegova žena v spremstvu nekega gospoda odpeljala z rimskim ekspresom. Še zmerom je bil toliko prisaben, da je reklo:

"Da, res, pozabil sem, da je hotela odpotovati v Palermo — da, v spremstvu mojega nečaka. Čez nekaj dni se vrne."

Potem je edhtitel doma skošil Epifanio, Cabin City, ELY, MINN.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

POGLED NA GLEDALIŠČE V MOSKVI

Eno največjih gledališč v Moskvi je Boljšo gledališče, v katerem predstavljajo samo klasične igre. — Gledališče je vsak večer napolnjeno.

Trpežnost tehničnih proizvodov

Tudi najbolj trden tehnični proizvod ne živi večno. Lokomotiva, železniški voz, jekleni žerjav, most, avto, parni kotel, črpalka, vsem je namenjeno določena življenska doba, ki je tu manjša tam večja, toda ob koncu vse reči, je le kup starega železa. Ladjo razdejajo, lokomotivo razbijajo, povsod je konec išti.

Razne starostne slabosti postavljajo življenu tehnični proizvodov meje. Most naravnostnega prometa ne prenese več. Lahko ga se sicer ojačimo, toda novi gradbeni začini in nove gradbene snovi dovoljujejo popolnoma drugačne, dosti elegantnejše in porabnejše oblike, pogostoma tudi cenejše. Tako je običajno bolje, da se stara zgradba podere in postavi popolnoma nova. Lokomotiva se po večletnem obratovanju na zadnje tako obrabi, da ji ne pomaga nobeno splošno opravilo več in da je stedljiveje, da se nadomesti s kakšnim novim, zmagljivejšim tipom. Isto velja za tisoče tehničnih naprav. O actu vemo vsi iz svojih izkušenj in izkušenj znancev, da se tudi najlepše in najlegantnejše vozilo po letih spremeni v staro, ropotačo skalo.

Bonavente bo že ugнал prav." In Bonavente je potem gospa Coralla igrala klavir, se je zdelo profesorju, da njegovih najljubših pesmi se nikoli ni igrala s tako velikim občutjem.

"Veš," je rekla Rutilija, ki ga je že tikala, "kar si ti prišel k nam, je vse družace. Vse bolj sveže, vse bolj živo, veš."

In Bonavente je poskusila, da njegovih najljubših pesmi se nikoli ni igrala s tako velikim občutjem.

"Oh, saj niso tega nalašči storile," je zajeljal Epifanio, ki je mislil, da je odgovoren za početje svojih mačk.

"Ne, ni bilo nalašč storije," je ponovila Coralla in se glas zasmajala.

Epifanio jo je presenečeno pogledal. Kaj, naj to pomeni je žalostno mislil. In v skrbih je vprašal:

"Zakaj se smeješ, Coralla?"

Tako je nehala smejeti in razdraženo je rekla:

"Zapomni si vendar že, da nečem biti več Coralla. Coralla sem. Reci mi Lia ... ali Cora.

"Znoredla je," si je mislil profesor, in godrujav je odvrnil:

"Jaz sem te zmerom imenoval Corallo in te bom imenoval še naprej."

Sla je in se zaklenila v svoje sobo.

Opoldne je potkal profesor oprezzo na njena vrata. Coralla je odprla in prišla vesela kakor otrok k mizi. Imela je svetlo, globoko izrezano obliko. Na zapestju so ji žvenekatale zapestnice. Dosti je govorila.

Kako dolgo prav za prav živi ladia, žerjav, most, parnji kotel, lokomotiva? To je različno. Medtem, ko prenese motorni voz povprečno deset let dela, eini ladjenjska stroka življensko dobo svojih izdelkov povprečno na četrstoletje.

Stroji vsakovrstne oblike učakajo 10 do 20 let, kurilne naprave, ki jih posebno izkorisčajo, učakajo nemara 10 do 14 let, tiri in železniški pragji prenesejo 25 do 30 let, mostovi in druge objekte zgradite 50 do 60 let. Povprečno živi tehnični izdelek torej dve desetletji.

Seveda pa premine tudi tehnični proizvod le redkodaj takoj, da bil ne bi za nobeno rabo več in da bi izginil brez sleda. Kup starega železja je nad vse važen vir sirovin za izdelavo

In potem je prišlo poslednje, najhujše.

Profesor je to zvedel na hodniku vsečilicu, skoraj na istem kraju, kjer je nekoč opazil izgubo aktovke. Neki tovaris je prišel k njemu in mu veselo dejal:

"No, Scartabella, ali si tudi ti zdaj slammant vdovec?"

In ko Epifanio tega ni razumeval, je dejal tovaris:

"Zakaj pa tebe ni bilo na postaji?"

To je Epifanio še manj razumeval.

Po dolgotrajnem pogovaranju je napold zvedel, da se je njegova žena v spremstvu nekega gospoda odpeljala z rimskim ekspresom. Še zmerom je bil toliko prisaben, da je reklo:

"Da, res, pozabil sem, da je hotela odpotovati v Palermo — da, v spremstvu mojega nečaka. Čez nekaj dni se vrne."

Potem je edhtitel doma skošil Epifanio, Cabin City, ELY, MINN.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

NAPRODAJ JE

PRI CABIN CITY, ELY, MINNESOTA, LETOVNIŠČE, obsegajoče 65 akrov in oddaljeno le štiri milje od Ely, Minn. Zidano poslopje z 12 sobami; velik bar-room; vse v najlepšem redu. Tri opredeljene log-kabinje; zidana garaza za dve kari; šest kolnov; ledenična in pokrit prestor za čolne; plesišče v velikosti 40 x 60 stop. Za poljasko vprasajte: ANTON PERME, Cabin City, ELY, MINN.

(3x)

ADVERTISE IN

"GLAS NARODA"

NAZNANILC

Rojakom po Pensylvaniji (poseorno v Alleghany, Cambria in Somerset okraju) nazzanjam, da jih bo obiskoval naš novi potovni zastopnik FRANK AHLIN.

Rojake prosimo, naj mu poskušajo ustrezti pri nabiranju naročnine.

Uprava Glas Naroda

je, Samo v Nemčiji se n. pr. že 1913 jeklarne porabile 5 milijonov ton starega železa, l. 1929 skoraj 10 milijonov ton. Danes krije nemška jeklarska proizvodja polovico svoje potrebe po sirovinah, iz domačega starega železa. Ladjo razdejajo, lokomotivo razbijajo, povsod je konec išti.

Rojakom po Pensylvaniji (poseorno v Alleghany, Cambria in Somerset okraju) nazzanjam, da jih bo obiskoval naš novi potovni zastopnik FRANK AHLIN.

Rojake prosimo, naj mu poskušajo ustrezti pri nabiranju naročnine.

Uprava Glas Naroda

je, Samo v Nemčiji se n. pr. že 1913 jeklarne porabile 5 milijonov ton starega železa, l. 1929 skoraj 10 milijonov ton. Danes krije nemška jeklarska proizvodja polovico svoje potrebe po sirovinah, iz domačega starega železa. Ladjo razdejajo, lokomotivo razbijajo, povsod je konec išti.

Rojakom po Pensylvaniji (poseorno v Alleghany, Cambria in Somerset okraju) nazzanjam, da jih bo obiskoval naš novi potovni zastopnik FRANK AHLIN.

Rojake prosimo, naj mu poskušajo ustrezti pri nabiranju naročnine.

Ljubezen za ljubezen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

22

Waren jo prijazno pogleda in pravi z izpremenjenim, resnim pa prijaznim glasom:

"Bravo gospica Lizika, veseli me, da ste tako odkritošeni."

Sreči ji glasno utriplje, toda svojo zmedo zakrije ter pravi:

"Prav lahko morete meni reči milostljiva gospica, kakor imate navado klicati mojo sestro Dito."

"Tudi, če ste tako nemilostljivi!" se šali.

Lizika vzroji.

"O, ali vam je Dita bolj milostljivo naklonjena? Toda ž njo ne maram tekmovati, in kakor kdo kliče v gozd, tako doni nazaj."

"Ali hočete s tem reči, da sem bil tudi jaz nemilostljiv?"

"Nemilostljiv je najnežnejši izraz za vsa obnašanje proti meni. Ako tega ne označim z bolj robato besedo, morete biti zelo zadovoljni."

Waren se dela presenečenega.

"O, potem pa sem mogoče sam kriv, da ste tako malo prijazni z menoj?"

"Samo vi!"

"Ali smem tudi računati na ljubezni postopanje, ako sem sam posebno ljubezni priti vam?"

"V njihovo veselje, zoper Šine rdečiča v nje nobraz, toda v njegovih očeh je nenavadno bolestiš izraz, ko ga Lizika pogleda."

"Še nikdar niste bili z menoj prijazni in najbrže tudi nikdar ne boste, samo z Dito ste vedno prijazni."

Izraz njenih oči ga gane in mu izdaja, da zaradi prepričja ž njen mnogo trpi. Waren se prikloni in jo resno pogleda.

"Ako me le malo navdušite, pa bom zelo rad prijazen z vami."

Na njenem obrazu zaplamti rdečič.

"Ako vam moram šele k temu dati pogum, potem se vam zahvalim, to prepustim Diti," pravi osorno, da zakrije svojo zadrgo.

"Torej se bom pa potrudil, da bom prijazen, če mi tudi vi ne dajete nikakoga poguma. Vidim, da ste dani tako pridni, ali smem vprašati, kaj delate?"

"O, za božjo voljo, ali tega ne vidite? Robce sivave."

Waren se prikloni.

"Prav lepa hvala za zelo ljubezni pojasnilo, milostljiva gospica."

Lizika se zgane in se vponde v prst.

"Ojoj!"

In z belimi zobimi vgrizne krvaveči prst.

"O, ali ste se zboldili, milostljiva gospica?"

"Da, zboldila sem se!"

"Ali smem videj rano! Na to se se nekoliko razumem."

Njena roka se lahko tresi v njegovi in jo hoče naglo odtegniti, toda Waren jo trdo drži.

"O, kako teče kri. Toda imam zelo učinkovito sredstvo, ki takoj vstavi kri; prosim, držite popolnoma mirno."

In svoje ustnice trdno pritisne na kapljico krv in jo s poljubom izbriše.

"Tako, sedaj pa prav gotovo ne krvavi več."

Lizika za trenutek kot okamenela, skoro brez misli, gleda na prst, katerega so se dotaknile njegove ustnice in vsled razmrjenja nekolikokrat pogoltne slino, ker ne more govoriti. Slednje zbere svoje misli in pravi:

"Zares, prav nič več ne krvavi."

"Vidite, milostljiva gospica."

"Ali to vedno pomaga?" vpraša v zadregi.

"Na vsak način, kadar napravim jaz, milostljiva gospica."

In pri tem jo ljubezni pogleda, da jo prestreže po celem življenju.

"Samo ako zopet ne uganjate kakih neumnosti, gospod doktor," ji pride skozi ustnice.

"Toda kako naj bi si to dovolil, milostljiva gospica?"

"Za Boga, sedaj pa že enkrat nehajte večno "milostljiva gospico;" sedaj ste že to rekli najmanj desetkrat."

"Toda — to vendar moram — —"

"Toda ne tako pretirano. To mora biti popolnoma natančno in razumljivo."

Waren globoko vdihne in jo pogleda, kot bi jo prosil za usmiljenje."

"Ves svoj prosti čas bom porabil za to, da se bom naučil pravilno izgovarjati, ker polagate na to tako veliko važnost. In na praznovanju na Herzenbergu bom s tem položil svoj izpit. Ali boste gotovo tam?"

"Da, bila sem izrecno povabljena in sem tudi pri mami zmagala; na noben način mi ni hotela dovoliti in Dita še posebno ne, tedaj pa sem se zatekla k očetu, ki je povedal svojo odločno besedo, ko sem ga spomnila, da je bila Dita tri dni pred svojim šestnajstim rojstnem dnem na prvem plesu. Jaz pa sem bila že davno stara šestnajst in pol. Mama seveda se je moralta izgovarjati in pravi, da mora biti kaka izjema. Po praznovanju na Herzenbergu pa se bom moralta zopet zaziliti, dokler Dita — o, tako — no, pa pozneje. Toda s tem mama ne bo imela sreče. Prav gotovo se ne bom več postaviti v otroško sobo. Tako je! Hana, poglej, te velike luhne vendar ne morem več zaščiti."

Proti Hani drži precej raztrgan robec.

"Ne Lizika, da mi sem; s strojnjem bom prišla kropo. Se naj pa te prosim, da nehaš, ker si mi že dovolj pomagala. Kar še preostane, bom danes še lahko naredila."

"Samo daj mi nazaj; dokler ne pride mama, ti bom pomagala."

Z gorkim pogledom se Henrik ozre na Lizikino glavo, ki se je sklonila nad delo.

"Zelo lepo je, da ubogi gospoj Moranovi nekoliko pomagate, gospa Lizika — oprostite — milostljiva gospica. Že večkrat mi je povedala, kako ste prijazni in dobri ž njo."

Lizika skloni glavo še nižje, da zadrži svojo rdečico.

"To je vendar razumljivo; saj človek ne more več gledati, koliko se mora Hana mučiti. Sicer pa tudi brez tega ne vem, kaj naj počnem s svojim časom. Da bi vsek dan presežovala modne liste, kakor Dita, bi bilo za mene predlogljivo. Hana pomagam samo, da preženem dolgočas. To je samo sebičnost."

(Dalec — sledi)

POPRAVILA V HIŠI . . .

ZIMA SE BLIŽA . . . Vsakdo ima rad trdno zaprtia okna in vrata . . . AKO JE TREBA KAJ POPRAVITI pri hiši ali poslovnemu, obrnite se na: FRANK HREN 967 SENeca AVENUE, RIDGEWOOD, L. I. (Tel.: Evergreen 2-9171)

U. S. Unemployment Census

OD 16. DO 20. NOV. 1937.

V torek, dne 16. novembra, bo poštni urad dostavil na vsak dom v tej deželi listek, ki naj ga vsakdo izpolni, ki je nezaposlen ali deloma nezaposlen. Ta listek (card) bo vseboval 14 vprašanj, na katera treba odgovoriti, in bo v njem uvrščena slednja poslanica s strani predsednika Združ. držav:

THE WHITE HOUSE
Washington, D. C.

Vsakemu delavcu:

Ako ste nezaposleni ali deloma nezaposleni, pa ste zmožni za delo ter iščete dela, prosim, da izpolnite takoj ta prijavni listek in ga vpošljete po pošti pred polnočjo dne 20. novembra 1937. Ni treba nikakih znakov.

Kongres mi je naložil, da izvedem to štetje. Važno je za nezaposlene in za vsakogar v tej deželi, da to štetje bodi popolno, poštemo in točno. Ako mi podate vsa dejstva, bom skušal rabiti jih v korist vsem, ki potrebujejo in si želijo delo, pa ga ninnajo še sedaj.

Franklin D. Roosevelt.

Evo 14 vprašanj. V listiku bodo navedena v angleščini. Ako kak čitatelj tega časopisa ne razume dobro angleščini, naj si odreži in shrani ta prevod, da bi mu pomagal izpolnit listek, ko ga pismeno dostavi dne 16. novembra.

1. Ime (v tiskov. črkah) (Prvo) (Srednje) Priimek)

Ali živite na farmi? (Da, ali ne.)

Naslov (v tiskov. črkah) (Ulica in št. ali FRD) (Mesto) (County) (Država)

2. Ali ste:

a) Popolnoma nezaposleni in hočeleta delati?

b) Deloma nezaposleni in hočeleta več dela?

c) Zaposleni pri WPA, NYA, CCC, ali drugem pripomožnem delu?

(Zabeležite le eno.)

3. Ali ste zmožni za delo?

4. Starost ob zadnjem rojstnem dnevu let

5. Barva ali pleme Belo—Črno—drugo (Zabeležite le eno)

6. Spol Moški Ženski (Zabeležite eno)

7. Koliko ur ste delali zadnjih 7. novembra?

(Ako nič, pišite "None")

Zapišite skupno število ur, v katerih ste bili zaposleni v vsakem delu (razen WPA, NYA, CCC in drugem pripomožnem delu) tekom tedna, začenši od zadnjega 7. novembra do vsevsi sobote, 13. novembra.

8. Koliko tednov ste delali v zadnjih 12 mesecih?

(Ako nič, pišite "None.")

9. Kak je vaš poklic ali vrsta dela?

(mizar, premogar, mašinist, itd.)

Poklic, ki ga navedete v odgovor na to vprašanje, št. 9. opisuje vrsto vašega dela. Odgovor na prihodnjo vprašanje (št. 10.) opisuje vrsto poslu ali industrije, v kateri se to delo vrši. Zapišite "New worker" (Novi delavec) na obe vprašanji 9 in 10, ako niste nikdar imeli stalnega dela in hočeleta delati. V odgovor na vprašanje 10, ne navedite imena svoje kompanije ali delodajalca.

10. Vrsta posla ali industrije, v kateri ste bili ali ste zaposleni v tej vrsti dela?

(Na pr. strojna delavnica, jeklarna, gostilna itd.)

11. Koliko drugih delavcev je v vaši družini, živečih skupaj z vami?

(Vstevite vse osebe, ki delajo za zasluzek ali hočejo delati, izvzemši samega sebe.)

12. Koliko izmed teh delavcev je:

a) Popolnoma nezaposleni in hočejo delati?

b) Deloma nezaposleni in hočejo več dela?

c) Zaposleni pri WPA, NYA, CCC ali drugem pripomožnem delu?

(OPOMBA: Vsak popolnoma ali deloma nezaposleni delavec v vaši družini naj izpolni in povrne svoj posebni prijavni listek.)

13. Koliko oseb je poglavito odvisnih od vas za svoje vzdrževanje?

(Nevstevajte plačila od relifa, WPA, NYA, CCC ali drugega pripomožnega dela.)

14. Koliko je znašal vaš skupni osebni dohodek v zadnjem tednu, v gotovini ali drugače?

(Nevstevajte plačila od relifa, WPA, NYA, CCC ali drugega pripomožnega dela.)

Tolik ameriški državljanji, kolikor inozemci naj bodo zagotovljeni, da vse informacije, podane z odgovori na vprašanja v listku, se bodo vporabljale le za svrhe tega štetja nezaposlenosti. V pozivu na vse nezaposlene in deloma nezaposlene osebe, naj izpolnijo listke, je John D. Biggers, katerega je predsednik Roosevelt imenoval, da izvede štetje nezaposlenosti (Unemployment Census), nedavno izjavil: "Nimate se batiti prav ničesar. Informacije na teh listkih se bodo rabilile za svrhu štetja nezaposlenosti. Ne bodo se rabile za nikake druge preiskave, davčno svrhu, poizvedbe o državljanstvu ali sploh za nikako drugo svrhu, ki bi bila na škodo nezaposlenega poedinca. Imena onih, ki podpišejo, se ne bodo priobčevala, in nikako poniranje vam ne preti vsled tega, da ste se odzvali zahtevi vlade. Ta narod ima velik in živiljski interes, da pomaga vam in vsakemu, ki mu more na kak način pomagati; za vaš lastno korist in za narodno korist mora ta narod vam pomagati, da najdete častivredno in stalno zapošljeno v onih strokah, za katere ste najbolj izurjeni in najbolj sposobeni."

Truplo v košari

Rumunska javnost se je več dni bavila s skrivnostnim zločinom, ki ga je policija sedaj razčistila. Pred dnevi je izginil v Bukarešti borzni meseter in menjalec Jonas Goldschager, ki se je bavil z majhnimi deviznimi posli na 'črni borzi' in je bil v teh krogih zelo znan. Tri dni pozneje so našli njegovo truplo v veliki potniški košari, ki je plavala po reki Oltu na Sedmograškem.

Preiskava je pokazala, da je bil zadavljen, sledi za storilec pa spočetka ni bilo. Potem se je javil na policiji vozač nekogata taksi in izpovedal da je bil nekaj dni prej vozil nekoga moža v St. George na Sedmograškem in nazaj v Bukarešto. Mož je imel s seboj veliko košaro in je šeferju povедal, da ima v njej vtihotapljeno svilo. Ker mu je policija na sledu, mora to blago izginiti. Mož je šeferju poštovanje izplačal, tako da mu je ta na nekem samotnem mestu pomagal vreči košaro v Olt.

Izpoved šeferja je nekoga konjička načrta, pri katerem sta se šefer in neznanec pri tej vožnji ustavila, da bila zelo skopa,